

Manifest

de weg naar duurzame mobiliteit in Nederland

ingezet door het bedrijfsleven, ondersteund door de overheid

DE
GROENE ZAAK
ondernemers voor een duurzame economie

Voorwoord

Dit manifest wordt u aangeboden door De Groene Zaak en Stichting Professional Passionates, die beiden verduurzaming van mobiliteit willen versnellen. Stichting Professional Passionates organiseerde op zondag 5 juni (World Environment Day) een elektrische rally om het Nederlandse bedrijfsleven zelf te laten ervaren dat elektrisch rijden nú kan en te laten zien hoe groot de invloed van Professional Passionates¹ op het bedrijfsleven kan zijn. Meer dan honderd mensen hebben hun CEO's weten te overtuigen om mee te rijden.

Om een concreet vervolg te geven aan deze bijzondere dag en Nederland als koploper in duurzame mobiliteit op de kaart te zetten hebben De Groene Zaak en Stichting Professional Passionates het initiatief genomen voor dit manifest. De Groene Zaak zal, in samenwerking met de betrokken partijen en overheid, ervoor zorgen dat het Manifest geen vrijblijvende geste blijft.

Het bedrijfsleven en de overheid herkennen, erkennen en werken aan de verduurzaming van mobiliteit. Veel projecten en initiatieven blijven echter in de experimenteerfase hangen. Voor beide partijen is het duidelijk dat versnelling van duurzame mobiliteit en duurzame welvaart het moeten hebben van een samenspel van overheden en bedrijven die voorop willen lopen. De private sector neemt initiatief en risico. De publieke sector faciliteert. Gezien het gezamenlijk maatschappelijk belang dat het bedrijfsleven en de overheid dienen, nodigen wij de overheid uit tot een Green Deal die zal moeten leiden tot een concrete gezamenlijke invulling. Dat de overheden de juiste randvoorwaarden scheppen en dat overheid en bedrijfsleven deze vormen op grote schaal ter hand gaan nemen.

1 Professional Passionates zijn mensen die hun passie om bij te dragen aan een betere wereld hebben doorgevoerd in hun werk en geloven dat het bedrijfsleven een toonaangevende rol moet innemen in het verduurzamen van de samenleving.

Inleiding

De Nederlandse overheid heeft afgesproken de totale CO₂ emissie in 2020 met 20% te reduceren ten opzichte van 1990. Met een stijgend en vergrijzend autobezit wordt het steeds uitdagender hier aan te voldoen. Daarbij komt dat Nederlandse werknemers meer tijd in de file doorbrengen dan hun Europese collega's en de transportsector jaarlijks tussen de 900 miljoen en 1,2 miljard euro omzet mist² als gevolg van vertragingen en toegenomen brandstofverbruik. Duurzame mobiliteit is hiermee een zaak geworden van werkgevers, werknemers én overheid. De werkgever wil duurzame productiviteitsgroei, de werknemer een betere balans in werk en privé en de overheid een bloeiende en schonere economie. Door fors in te zetten op duurzame mobiliteit wordt ons land leefbaarder, beter bereikbaar en economisch minder afhankelijk van olie leverende landen.

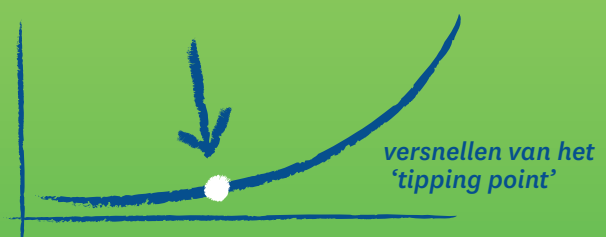
Op 12 april jl. heeft een aantal koplopers en experts in duurzame mobiliteit, op initiatief van Stichting Professional Passionates en ondernemersvereniging De Groene Zaak, de hoofden bij elkaar gestoken en de vraag beantwoord 'hoe de verduurzaming van mobiliteit te versnellen'. Specifiek is hierbij ingegaan op het veroorzaken van het zogenaamde 'tipping point': het punt waarop marktintroducties breder gedragen gaan worden door gebruikers, ofwel: de beweging maken van 'early adopters' naar 'majority'.

Koplopers in duurzame mobiliteit versnellen het 'tipping point'

Het initiatief van koplopers in dit manifest richt zich op:

- Het terugdringen van onnodig energieverbruik. Dus: niet rijden als het niet hoeft, of slimmer rijden.
- Voor de resterende mobiliteitsbehoefte zoveel mogelijk duurzame energie in te zetten. (Bijvoorbeeld elektrische auto's op zonne-energie)
- Daar waar duurzame energie niet mogelijk is, maken koplopers zo zuinig en efficiënt mogelijk gebruik van fossiele bronnen. (Bijvoorbeeld carpoolen, groene hubs voor distributie)

Concrete maatregelen waarin koplopers investeren, zijn:

Niet rijden, het nieuwe werken

Koplopers zetten in op het nieuwe werken en maken het voor hun werknemers eenvoudiger om thuis te werken, flexibel te werken. Uit recent onderzoek³ blijkt dat slechts 13% van de Nederlanders momenteel gebruik maakt van 'thuiswerken'. Nog eens 13% doet dit niet maar zou het wel graag willen. In ruim 80% van deze gevallen kan de werkgever voorzien.

Efficiënter vervoer door flexibilisering mobiliteitsbudgetten (mobility mix)

Koplopers maken de omslag van het aanbieden van een lease-auto naar het bieden van een flexibel mobiliteitsbudget op basis waarvan werknemers de optimale vervoersmix kunnen bekostigen. Actief beleid gericht op het terugdringen van onnodige mobiliteit, waarbij werkgevers een korte woon-werkafstand daadwerkelijk belonen, niet rijden belonen en de autokilometervergoeding voor woon-werkverkeer begrenzen.

Efficiënter transport door groene hubs

Vanuit één overslagplaats met een schoon vervoersmiddel en geconsolideerde zendingen de binnenstad inrijden, is een oplossing die onnodige kilometers reduceert en nieuwe schone vormen van vervoer mogelijk maakt. Goede voorbeelden zijn Europese City Logistics projecten met vrachtvervoerders en Nederlandse binnenstadsdistributie die inmiddels al in negen steden actief is.

Samenwerken in koplopersgroepen

Koplopers pakken de mobiliteitsproblematiek gezamenlijk aan via zogenaamde koplopersgroepen, met als doel via de 'bottom-up' benadering de processen en technieken rondom elektrisch rijden te standaardiseren.

'Het nieuwe werken' beter en breder communiceren

Koplopers gaan werknemers uitgebreider informeren over de mogelijkheden om efficiënter en slimmer te reizen en werken. Bijvoorbeeld met behulp van een 'mobility-box', waarin informatie is opgenomen over onder andere de OV-fiets, treinabonnementen, autodelen, digitale mobiliteit en seats2meet. Het doel van breder en beter communiceren, is dat er een 'paradigm shift' ontstaat die mensen inspireert en laat zien dat mobiliteit anders en vooral beter kan. De Professional Passionates Rally is een mooi praktijkvoorbeeld waarbij CEO's inspireren en geïnspireerd worden tot een meer duurzame samenleving in bredere zin.

Schoon en efficiënt vervoer, een CO2 reductie van 30% in 2015

De hoogste groei van de CO2 uitstoot wordt verwacht in de sector mobiliteit, vandaar dat koplopers zich ten doel hebben gesteld om de CO2 uitstoot in 2015 met 30% te reduceren (ten opzichte van 1990). Onder andere door het gebruik van elektrische vervoersmiddelen, groen gas en biobrandstoffen.

Waar moet de overheid het bedrijfsleven ondersteunen?

Betalen voor gebruik in plaats van bezit

Belast het gebruik in plaats van het bezit van auto's door kilometerheffing in te voeren. De kilometerheffing is volgens de Ecomobiel Monitor de meest populaire maatregel om duurzame mobiliteit te stimuleren. Bovendien biedt 'anders betalen voor mobiliteit' de mogelijkheid om economisch efficiënte en milieugunstige oplossingen te realiseren.

Als aanvulling op de kilometerheffing zou gratis parkeren in steden voor elektrische voertuigen kunnen worden ingevoerd en het rijgedrag ('het nieuwe rijden') positief worden beïnvloed.

Introduceer een fiscaal lease-stelsel gebaseerd op de levensduur en/of gebruik, niet op de aanschaf.

Het huidige fiscale stimuleringsbeleid van duurzame auto's is succesvol: dankzij de BPM vrijstelling en de lage bijtelling voor zuinige voertuigen. Partijen bepleiten een meer sophisticated fiscaal beleid dat een blijvend karakter heeft in de gehele levenscyclus van auto's, vrachtwagen en andere vervoersmodaliteiten. Ook hier geldt dat alternatieven meer kans krijgen als er niet langer gestuurd wordt op bezit maar op gebruik. Omringende landen kennen een gestaffeld systeem: hoe minder privé-kilometers iemand maakt, hoe minder hij gaat betalen.

Creëer een waarborgfonds voor de restwaarde van batterijen van elektrische auto's

Belangrijk knelpunt bij de financiering van elektrisch vervoer is de onzekerheid over de restwaarde van accu's. De overheid kan door middel van een

waarborgfonds een garantie voor de restwaarde van batterijen borgen. Daarmee wordt het voor financiers mogelijk een deel van het risico af te dekken. Ook kan gedacht worden aan het verschaffen van rentevrije leningen, zoals in Engeland succesvol gebeurt met Carbon Trust.

Gebruik het aanbestedingsbeleid van de overheid pro-actief om de markt uit te dagen

De overheid vervult door consequent duurzame in te kopen een vliegwielfunctie. Jaarlijks kopen lagere overheden en Rijksoverheid tezamen vele miljarden Euro's vervoer in. Het is nodig dat overheden in hun aanbestedingen innovatie en duurzaamheid stimuleren en belonen, in plaats van enkel uit te gaan van minimeisen. Beloon bij aanbestedingen de koplopers in het bedrijfsleven: dat zijn bijvoorbeeld de bedrijven die in 2015 in het woon-werkverkeer 30% CO₂-reductie halen ten opzichte van 1990; en/of de bedrijven die met duurzame logistiek in 2012 20% CO₂-reductie halen ten opzichte van 2007.

Pas de regelgeving aan voor efficiënte oplossingen in stedelijke distributie

Ondernemingen die investeren in efficiënte en duurzame oplossingen worden nu nog onvoldoende beloond. Daarbij komt dat veel van de duurzame oplossingen pas rendabel worden als het lange termijnperspectief wordt meegenomen en regelgeving daarop wordt aangepast. Verruimde venstertijden bijvoorbeeld, maken de business case voor ondernemingen rendabel en dragen bij aan de spreiding van het verkeer.

Tot slot

Duurzame mobiliteit is geen keuze, maar een middel waarmee waarde wordt gecreëerd:

- De Nederlandse economie is ermee geholpen als de onnodige kosten veroorzaakt door het file-probleem worden gereduceerd en zowel goederen als personen sneller en met minder CO₂ uitstoot op hun plaats van bestemming komen;
- De overheid kan eenvoudiger en sneller voldoen aan haar doelstelling om de CO₂ emissie met 20% te reduceren in 2020;
- Werkgevers onderscheiden zich positief ten opzichte van hun concurrenten als zij duurzaamheid in hun bedrijfsstrategie verankeren. Bovendien bieden ze hiermee ruimte aan het groeiende aantal ambitieuze werknemers die geloven dat people, planet en profit hand-in-hand gaan en zich hiervoor actief willen inzetten.

